

August-September 2021, Volume 16, Issue 3

Evaluation of the Conformity of Nursing and Midwifery Thesis Keywords of Universities of Medical Sciences in Tehran city with Medical Subject Headings of MeSH Thesaurus

Ansari M¹, Rozeh M^{1*}, Mashayekh kondeskalaee K², Gohari Vosoogh S²

1- Masters of Information Science and Knowledge Management, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2- B.Sc. Medical Information & Librarianship, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Corresponding author: Rozeh M, Masters of Information Science and Knowledge Management, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Email: rozeh_m@yahoo.com

Received: 5 March 2021

Accepted: 10 May 2021

Abstract

Introduction: Considering the importance of using indexing instruments such as MeSH medical subject headings in storing and retrieving medical science information, the present study aimed to determine the degree of consistency of English keywords in nursing and midwifery dissertations of Tehran, Iran and Shahid Beheshti universities of Medical Sciences. Was performed with MeSH subject headings.

Methods: This research has been conducted by comparative and library survey method. Data collection tool is a checklist prepared by the researcher. The dissertations of two master's and doctoral degrees were conducted by census method from three universities of medical sciences in Tehran, Iran and Shahid Beheshti in Tehran over a period of 5 years (2016-2020). Data were analyzed using SPSS software version 20 and descriptive statistics. A total of 4283 keywords were extracted and compared with MeSH subject headings. They were divided into three groups: complete consonant, relative consonant and inconsistent.

Results: During the years under study, 38.5% of the words were in complete agreement with the MeSH subject headings, 42.1% were inconsistent and 19.4% were partially in agreement with MeSH.

Conclusions: Research findings showed that students and researchers need to be more careful in choosing their keywords, which requires training and sensitization in choosing the right keyword.

Keywords: Subject Headings, Nursing, Midwifery, Academic Dissertation.

بررسی میزان انطباق کلیدواژه های پایان نامه های پرستاری و مامایی دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران با سرعنوان های موضوعی پزشکی اصطلاحنامه MeSH

مصطفی انصاری^۱، محبوبه روضه^۱، کبری مشایخ کندسکلایی^۲، صالحه گوهری وثوق^۲

۱- کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی (مدیریت اطلاعات)، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
۲- کارشناس کتابداری و اطلاع رسانی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: محبوبه روضه، کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

ایمیل: roazeh_m@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۲/۲۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۴

چکیده

مقدمه: با توجه به اهمیت استفاده از نمایه سازهایی نظیر سرعنوان های موضوعی پزشکی MeSH در ذخیره و بازیابی اطلاعات علوم پزشکی، پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان همخوانی کلیدواژه های انگلیسی پایان نامه های دانشکده های پرستاری و مامایی دانشگاه های علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی با سرعنوان های موضوعی پزشکی MeSH انجام شد.

روش کار: این پژوهش به روش پیمایشی به شیوه کتابسنجی مقایسه ای و کتابخانه ای انجام شده است. ابزار گردآوری داده ها چک لیستی است که توسط محقق تهیه شده است. پایان نامه های دو مقطع کارشناسی ارشد و دکترا به روش سرشماری از سه دانشگاه علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی در تهران و در بازه زمانی ۵ ساله (۱۳۹۵-۱۳۹۹) انجام شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ویرایش ۲۰ و با استفاده از آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند در مجموع ۴۲۸۳ کلیدواژه استخراج و با سرعنوان موضوعی MeSH مورد مقایسه قرار گرفتند. و به سه گروه همخوان کامل، همخوان نسبی و عدم همخوان تقسیم بندی شدند.

یافته ها: نتایج مطالعه نشان داد که در طی سالهای مورد بررسی ۳۸/۵٪ واژه ها با سرعنوان های موضوعی MeSH همخوانی کامل، ۴۲/۱٪ عدم همخوانی داشتند و ۱۹/۴٪ با MeSH همخوانی نسبی داشتند.

نتیجه گیری: یافته های پژوهش نشان داد که نیاز است که دانشجویان و پژوهشگران دقت بیشتری را برای انتخاب کلیدواژه های خود داشته باشند، که این امر نیاز به آموزش و حساس سازی آنان در انتخاب کلیدواژه مناسب دارد.

کلیدواژه ها: سرعنوان های موضوعی، پرستاری، مامایی، پایان نامه.

مقدمه

بازیابی اطلاعات می باشد که بر پایه اختصاص کلیدواژه مناسب به مدرک بنیان شده است (۳).
ناکارآمدی روش های سنتی سازماندهی منابع اطلاعاتی مانند فهرست نویسی، باعث افزایش توجه به روش های جدیدتر مانند انتزاع و نمایه سازی شده است. و نمایه سازی را به مهمترین ابزار برای توصیف مطالب، جستجو و بازیابی تبدیل کرده است (۱). هدف اصلی نمایه سازی مجموعه، سازماندهی مجموعه ای از منابع اطلاعاتی است، تا اطلاعات

امروزه افزایش ناگهانی اطلاعات، به علت بروز محدودیت های زمانی در پردازش و انتشار آنها موجب ایجاد فرآیند و ابزاری شده است تا بتواند انتقال اطلاعات غیر کتابی مانند مقالات، اسناد و سایر مدارک را که اساس مطالعات پژوهشی می باشند را تسهیل نماید (۱). یکی از ابزارهای مؤثر در سازماندهی و بازیابی اطلاعات، نمایه ها هستند (۲). نمایه سازی فرایند مهمی در حوزه ذخیره و

بخش به صورت سلسله مراتبی در شانزده مقوله موضوعی تنظیم شده اند (۸).

کلیدواژه های نویسنده، کلیدواژه یا عبارات کوتاه می باشند که توسط نویسندگان پس از پایان چکیده مقاله ارائه می گردد و معمولاً بین ۳ تا ۱۰ واژه می باشند. به طور کلی کلیدواژه ها به صورت گسترده در اصطلاح موضوعی خاصی شناخته شده اند، که موضوع اصلی مقاله را منعکس می کنند. بنابراین باید بصورت دقیق نوشته شوند (۹). هنگام تجزیه تحلیل اصطلاحاتی که در مقاله وجود دارند، کلیدواژه های نویسنده کمک شایانی به شناسایی مطالب مقاله می نمایند. همچنین انتخاب درست این واژه ها توسط محققان، گردش مقالات آنان در بین خوانندگان علاقمند را تسهیل می نماید (۹). کلیدواژه (که اصطلاح شاخص یا توصیفگر نیز شناخته می شود) اصطلاحی است که اصل موضوع یک سندی را به تصویر می کشد (۱۲).

کلیدواژه مهمترین ابزار برای بازیابی اطلاعات هستند. آنها معمولاً برای بازیابی مقالات براساس محتوای اطلاعات ذخیره شده از منابع چاپی و الکترونیکی استفاده می شوند (۱۰). بازیابی کلیدواژه ها از سرعنوان های موضوعی پزشکی می تواند بر صحت، دقت و زمان بازیابی اطلاعات از پایگاه های اطلاعاتی تاثیرگذار باشد (۱۰).

نتایج پژوهش پرستو پارسایی و همکاران (۲۰۱۷) با عنوان «مطالعه تطبیقی میدا، ساختار و زبان نمایه سازی کلیدواژه های فارسی و انگلیسی مقالات نمایه شده در پایگاه IranMedex و انطباق آن با اصطلاحنامه پزشکی فارسی و سرعنوان های موضوعی پزشکی انگلیسی (MeSH)» نشان داد که از بین ۱۴۴۹ کلیدواژه انگلیسی مورد استفاده تنها ۳۲/۶٪ واژه ها با سرعنوان های موضوعی پزشکی انطباق کامل داشتند (۱). همچنین نتایج پژوهش اورلی نول نیز نشان داد که تنها ۲۵ درصد کلیدواژه های نویسندگان مجله زیست پزشکی مطابقت کاملی با سرعنوان های موضوعی MeSH داشتند (۱۳).

یافته های کانگ و همکاران در سال ۲۰۱۴ نیز نشان داد که تنها ۳۴/۸٪ کلیدواژه های مقالات مجله Journal of the Korean Orthopaedic Association با سرعنوان های پزشکی MeSH همخوانی نسبی داشتند (۱۴).

پژوهش نقنه اصفهانی و همکاران در سال ۱۳۹۱ با عنوان «مطالعه ی تطبیقی کلیدواژه های فارسی و انگلیسی پایان نامه های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با

مورد نیاز جستجوگران سریعتر و ساده تر بازیابی شود. به عبارت دیگر، هدف نمایه سازی، آماده کردن مجموعه منابع اطلاعاتی برای استفاده است به طوری که بتوان به سهولت به اطلاعات مورد نیاز دسترسی پیدا کرد (۴).

فرآیند نمایه سازی، مراحل تحلیل محتوای گزینه اطلاعاتی را در بر می گیرد، موضوع آنرا به شکل خلاصه بیان می کند، و محل حضور اطلاعات را نشان می دهد (۵). نمایه سازی صحیح اثر، شالوده ای برای سازماندهی و بازیابی دقیق اطلاعات است (۶) تهیه نمایه مقاله بیانگر محتوای موضوعی مقاله است، و راهی است که ارتباط مقاله به نیاز را برقرار می کند (۷). در زبان نمایه سازی طبیعی، نمایه ساز کلیه کلیدواژه را از متن مقاله به همان روشی که نویسنده استفاده کرده است استخراج می کند، که این روش می تواند منجر به ناهماهنگی و افت کاذب گردد (۱). بنابراین نویسندگان به عنوان کسانی که به موضوع مقاله خود اشراف و تسلط کامل دارند، میتوانند با نمایه سازی صحیح، بهترین و مناسب ترین واژه های نمایه ای را برای اثر خود انتخاب کنند (۶). نمایه سازی صحیح به معنی بهره گیری از ابزارهایی است که هم نمایه ساز و هم جستجوگر بتوانند با غلبه برآشفتهگی های زبانی، مفاهیم را به یک صورت یکدست به کار ببرند (۶).

یکی از موارد تعیین موضوع، مقوله های اصلی و فرعی فهرست MeSH (سرعنوان های موضوعی پزشکی) است (۸). سرعنوان های موضوعی MeSH واژگان کنترل شده پزشکی می باشد که برای توصیف موضوعات هر مقاله در پایگاه های مدلاین و پاب مد استفاده می گردد (۹). MeSH معروفترین اصطلاحنامه پزشکی است که در دو قالب چاپی و آنلاین منتشر می گردد. از این اصطلاحنامه برای نمایه سازی مقالات، فهرست نویسی کتابها و مواد غیر چاپی و همچنین برای بازیابی اطلاعات از پایگاه های اطلاعاتی در کتابخانه ها پزشکی استفاده می گردد (۱۰). MeSH توسط کتابخانه ملی پزشکی آمریکا ایجاد شد. اصطلاحات MeSH به صورت سلسله مراتبی است که دسته های موضوعی خاص در زیر اصطلاحات وسیع تر تراز می شوند (۱۱). سرعنوان موضوعی پزشکی از دو بخش الفبایی و سلسله مراتبی یا ساختار درختی تشکیل شده که بخش الفبایی اصطلاح ها، یادداشت ها، نشانه ها، و ارجاع ها را در بر می گیرد و بخش دوم ساختار درختی اصطلاحنامه MeSH است. اصطلاح های گزیده ای که در بخش الفبایی آمده در این

اطلاعات آشنا نیستند، بنابراین عدم وجود یک سیاست یکنواخت در انتخاب و استفاده از کلیدواژه ها و زبان های نمایه سازی منجر به عدم همگنی در کلیدواژه ها می شود (۱)، که این امر امکان بازیابی اطلاعات را دشوار می نماید. همچنین کلیدواژه های استفاده شده توسط نویسندگان نقش مهمی در توصیف پایگاه داده ها دارند، و این کلیدواژه ارائه شده یک منبع اطلاعاتی ارزشمند برای نمایه سازی انسانی و سیستم نمایه سازی خودکار مجلات می باشند (۱۸).

لذا پژوهشگران در پژوهش حاضر بر آن شدند که به بررسی کلیدواژه های چکیده موجود در پایان نامه های دانشکده های پرستاری و مامایی دانشگاه های علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی را بررسی کنند و بدین منظور کلیدواژه های انگلیسی چکیده انگلیسی پایان نامه ها را با اصطلاح های استاندارد سرعنوان های موضوعی پزشکی (MeSH) مقایسه نموده و میزان انطباق آنها مشخص گردیده است.

روش کار

این پژوهش به روش پیمایشی به شیوه کتابسنجی مقایسه ای و کتابخانه ای انجام شده است. ابزار گردآوری داده ها چک لیستی است که توسط محقق تهیه شده است که با بررسی توصیفگرهای لاتین که پژوهشگران در پایان نامه ذکر کرده اند، تکمیل شده است. جامعه پژوهش تمامی پایان نامه های رشته های پرستاری و مامایی در دو مقطع کارشناسی ارشد و دکترا از سال ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۹ موجود در کتابخانه های دانشکده های پرستاری و مامایی دانشگاه های علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی است. تعداد کل پایان نامه های جامعه پژوهش ۱۰۷۶ عنوان بوده است، که از این تعداد ۸۹۶ پایان نامه کارشناسی ارشد و ۱۸۰ پایان نامه مقطع دکترای تخصصی می باشند که کلیدواژه های آنها مورد بررسی قرار گرفت. این ۱۰۷۶ پایان نامه شامل ۴۲۸۳ توصیفگر نمایه سازی لاتین بودند که همگی مورد بررسی قرار گرفتند. برای بررسی توصیفگرها و کلیدواژه های انگلیسی از اصطلاحنامه پزشکی MeSH استفاده شد و اطلاعات لازم وارد چک لیستها گردید.

کلیدواژه ها پس از مطابقت با MeSH و براساس چک لیست محقق ساخته، در سه گروه همخوان کامل (همخوانی دقیق کلیدواژه با سرعنوان پذیرفته شده MeSH بدون کوچکترین تفاوت)، همخوانی نسبی (همخوانی کامل کلیدواژه اصطلاح

اصطلاح نامه ها و سرعنوان های موضوعی پزشکی فارسی و انگلیسی» نیز نشان داد که حدود دو سوم کلیدواژه های استخراجی با سرعنوان های موضوعی پزشکی فارسی و MeSH ناهمخوانی دارند و تنها ۱۶/۵٪ با سرعنوان های موضوعی پزشکی همخوانی کامل داشتند (۱۵).

پیرهادی (۲۰۱۰) در پایان نامه کارشناسی خود با عنوان « ارزیابی تطبیقی واژه های عنوان و چکیده پایان نامه ها با توصیفگرهای تعیین شده در نمایه سازی اسناد و کتابخانه ملی ایران» به بررسی ۳۸۰ پایان نامه تا پایان سال ۱۳۸۷ پرداخت. نتایج وی نشان داد حدود ۷۵ درصد توصیفگرها همان واژه های عنوان و چکیده و مترادف آنها هستند (۱۶) شواهد نشان می دهد که تنها حدود ۲۰ تا ۴۰ درصد کلیدواژه های نویسندگان، با سرعنوان پذیرفته شده در MeSH (اصطلاح مرجع) همخوان و بقیه ناهمخوان (کلیدواژه هایی که با سرعنوان پذیرفته شده مطابقت ندارد و یا در MeSH وجود ندارند) هستند (۱۷).

تجزیه و تحلیل فرکانس کلیدواژه های نویسندگان و کلیدواژه های موضوع می تواند روابط نزدیک بین موضوعات را نشان دهد، و همچنین از فرکانس کلمات مشترک برای به تصویر کشیدن حیطه موضوعات استفاده کرد (۹). اهمیت استفاده از این ابزار، سبب شده است که محققان در سال های اخیر به مقایسه کلیدواژه های پایان نامه های دانشگاه های علوم پزشکی مختلف با MeSH بپردازند (۱۷).

پایان نامه یک کار پژوهشی است که یک دانشجوی کارشناسی ارشد یا دکترا در پایان تحصیلات تکمیلی خود ارائه می دهد. از آنجا که پایان نامه جزو منابع اطلاعاتی دست اول محسوب میشود در نتیجه از لحاظ اطلاعاتی بسیار حائز اهمیت است و سازماندهی و نمایه سازی آن ضروری است. همانطور که میدانیم یکی از مهمترین بخشهای پایان نامه وجود چکیده فارسی و چکیده انگلیسی در پایان نامه است که در پایان چکیده پژوهشگر موضوعات مهم پژوهش را در قالب چند اصطلاح یا کلیدواژه بیان می کند (۴).

به نظر میرسد نمایه سازی پایان نامه های دانشگاههای علوم پزشکی کشور با استانداردهای لازم صورت نمی پذیرد و تناقض هایی بین توصیفگرهای اختصاص یافته به پایان نامه ها و اصطلاحنامه های پزشکی وجود دارد (۴). شواهد نشان می دهد که اکثر نویسندگان با اصطلاحنامه ها به عنوان ابزاری حیاتی در استانداردسازی نمایه سازی و بازیابی

مصطفی انصاری و همکاران

این تعداد ۱۷۳۳ واژه مربوط به دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۱۴۱۱ واژه دانشگاه علوم پزشکی ایران و ۱۱۳۹ واژه مربوط به دانشگاه علوم پزشکی تهران بوده است. بیشترین تعداد کلیدواژه های مورد بررسی مربوط به سال ۱۳۹۶ بود که ۲۷/۴ درصد تمامی توصیفگرها را شامل می شد. جزییات بیشتر در (جدول ۲) نشان داده شده است.

۴۰/۵٪ توصیفگرهای مورد بررسی مربوط به دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و ۲۶/۵ درصد واژه ها از پایان نامه های دانشگاه علوم پزشکی تهران استخراج شده بودند. تنها ۳۸/۵٪ توصیفگرهای مورد بررسی با اصطلاحنامه پزشکی MeSH همخوانی کامل داشتند. که از این میان دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی با ۴۱/۹٪ بیشترین میزان همخوانی کلیدواژه ها با سرعنوان های موضوعی اصطلاحنامه MeSH را دارا بود (جدول ۳).

از نظر مقطع تحصیلات تکمیلی، ۳۵۵۸ واژه مربوط به مقطع کارشناسی ارشد و ۷۲۵ واژه در مقطع دکترا مورد بررسی قرار گرفتند. ۷۲ درصد واژه های مورد بررسی مربوط به رشته پرستاری و ۲۸ درصد واژه های مربوط به رشته مامایی بودند (جدول ۴ و ۵).

شناسه یا اختصارات، همخوانی کلیدواژه با سرعنوان پذیرفته شده MeSH با تفاوت در جمع یا مفرد، ترکیب کلمات، محل هایفن گذاری یا جداسازی واژگان همچنین، با تفاوت در واژه های کمتر یا بیشتر نسبت به آنها) و ناهمخوان (فقدان کلیدواژه در MeSH) طبقه بندی گردید.

در نهایت کلیه اطلاعات جمع آوری شده حاصل از چک لیست ها وارد نرم افزار SPSS و ویرایش ۲۰ شده و داده ها در قالب جداول و نمودارها با استفاده از آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

تعداد کل پایان نامه های مورد بررسی ۱۰۷۶، که ۲۶۲ مربوط به دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۳۵۶ دانشگاه علوم پزشکی ایران و ۴۵۸ مربوط به دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بوده است (جدول ۱). حداقل کلیدواژه های در هر پایان نامه مورد بررسی ۳ و حداکثر ۷ واژه توسط نویسندگان مورد استفاده قرار گرفته بودند.

تعداد کل توصیفگرهای مورد جستجو ۴۲۸۳ واژه بود که از

جدول ۱: تعداد پایان نامه های مورد بررسی براساس دانشگاه

تعداد پایان نامه ها	کارشناسی ارشد پرستاری	کارشناسی ارشد مامایی	دکترای پرستاری	دکترای مامایی	مجموع
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۱۴۷	۴۶	۳۹	۳۰	۲۶۲
دانشگاه علوم پزشکی ایران	۲۶۱	۷۲	۲۳	۰	۳۵۶
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۲۷۷	۹۳	۴۰	۴۸	۴۵۸
مجموع	۶۸۵	۲۱۱	۱۰۲	۷۸	۱۰۷۶

جدول ۲: تعداد کلیدواژه ها بر اساس سال های ۱۳۹۵-۱۳۹۹

نام دانشگاه	تعداد توصیفگرها	کلیدواژه ها در سال های ۱۳۹۵-۱۳۹۹				
		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
دانشگاه علوم پزشکی تهران	تعداد	۲۲۸	۱۸۳	۳۳۸	۲۸۷	۱۰۳
	درصد	۲۰٪	۱۶٪	۳۰٪	۲۵٪	۹٪
دانشگاه علوم پزشکی ایران	تعداد	۱۸۳	۳۸۶	۳۷۶	۳۶۱	۱۰۵
	درصد	۱۲/۹٪	۲۷/۴٪	۲۶/۵٪	۲۵/۶٪	۷/۶٪
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	تعداد	۴۳۹	۵۱۶	۳۸۲	۲۹۴	۱۰۲
	درصد	۲۵/۴٪	۲۹/۸٪	۲۲٪	۱۷٪	۵/۸٪
مجموع	تعداد	۸۵۰	۱۰۸۵	۱۰۹۶	۹۴۲	۳۱۰
	درصد	۱۹/۹٪	۲۵/۴٪	۲۵/۵٪	۲۲٪	۷/۲٪

جدول ۳: میزان همخوانی توصیفگرها با اصطلاحنامه MeSH بر اساس دانشگاه ها

میزان همخوانی توصیفگر با اصطلاحنامه MeSH				توصیفگرها	نام دانشگاه
عدم همخوانی	همخوانی نسبی	همخوانی کامل	تعداد		
۵۳۱	۱۹۱	۴۱۶	۱۱۳۹	تعداد	دانشگاه علوم پزشکی تهران
%۴۶/۶	%۱۶/۸	%۳۶/۵	%۲۶/۵	درصد	
۶۲۲	۲۸۲	۵۰۷	۱۴۱۱	تعداد	دانشگاه علوم پزشکی ایران
%۴۴/۱	%۲۰	%۳۵/۹	%۳۳	درصد	
۶۵۲	۳۵۵	۷۲۶	۱۷۳۳	تعداد	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
%۳۷/۶	%۲۰/۵	%۴۱/۹	%۴۰/۵	درصد	
۱۸۰۵	۸۲۸	۱۶۴۹	۴۲۸۳		مجموع
%۴۲/۱	%۱۹/۴	%۳۸/۵			

جدول ۴: میزان همخوانی توصیفگرها با اصطلاحنامه MeSH بر اساس مقطع تحصیلی

میزان همخوانی/درصد			توصیفگرها		مقطع	دانشگاه
عدم همخوانی	همخوانی نسبی	همخوانی کامل	درصد	تعداد		
۱۶۲	۴۰	۹۴	%۲۶	۲۹۶	دکتر	دانشگاه علوم پزشکی تهران
	%۵۴/۷	%۱۳/۶	%۳۱/۷			
۳۷۰	۱۵۱	۳۲۲	%۷۴	۸۴۳	کارشناسی ارشد	دانشگاه علوم پزشکی ایران
	%۴۴	%۱۷/۹	%۳۸/۱			
۱۵	۳۰	۳۳	%۲۳/۱	۷۸	دکتر	دانشگاه علوم پزشکی ایران
	%۱۹/۳	%۳۸/۴	%۴۲/۳			
۶۰۷	۲۵۲	۴۷۴	%۷۶/۹	۱۳۳۳	کارشناسی ارشد	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
	%۴۵/۵	%۱۸/۹	%۳۵/۶			
۱۳۵	۶۷	۱۴۹	%۲۰/۲	۳۵۱	دکتر	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
	%۳۸/۵	%۱۹/۱	%۴۲/۴			
۵۱۷	۲۸۸	۵۷۷	%۷۹/۸	۱۳۸۲	کارشناسی ارشد	مجموع
	%۳۷/۵	%۲۰/۸	%۴۱/۷			
۳۱۲	۱۳۷	۲۷۶	%۱۶/۹	۷۲۵	دکتر	مجموع
	%۴۳/۱	%۱۸/۹	%۳۸			
۱۴۹۴	۶۹۱	۱۳۷۳	%۸۳/۱	۳۵۵۸	کارشناسی ارشد	مجموع
	%۴۲	%۱۹/۵	%۳۸/۵			

جدول ۵: میزان همخوانی توصیفگرها بر اساس رشته تحصیلی

میزان همخوانی توصیفگرها بر اساس رشته تحصیلی				رشته
عدم همخوانی	همخوانی نسبی	همخوانی کامل	تعداد	
۱۲۷۲	۶۱۷	۱۱۹۹	۳۰۸۸	تعداد
%۴۱/۲	%۲۰	%۳۸/۸	%۷۲	درصد
۵۳۶	۲۱۰	۴۴۹	۱۱۹۵	تعداد
%۴۴/۸	%۱۷/۶	%۳۷/۶	%۲۸	درصد

علوم پیراپزشکی ناهمخوان با سرعنوان های موضوعی MeSH می باشند (۳). در راستای نتایج این پژوهش یافته های کبیرزاده نشان داد که حدود ۷۰ درصد کلیدواژه های مورد استفاده در مقالات مجله دانشگاه علوم پزشکی مازنداران همخوانی کاملی با سرعنوان های موضوعی پزشکی MeSH نداشتند (۱۰).

در نهایت با توجه یافته های پژوهش می توان نتیجه گیری کرد که علل مختلفی در عدم استفاده از سرعنوان های موضوعی پزشکی MeSH در کلیدواژه های مورد استفاده در پایان نامه ها و همچنین مقالات دخیل می باشند که این امر ناشی از آگاهی نداشتن و یا اهمیت ندادن دانشجویان مقاطع مختلف علوم پزشکی از اصول روش تحقیق و کار با اصطلاحنامه است. از دلایل این امر می توان به عدم وجود خط مشی مشخصی در بخش دستورالعمل پایان نامه ها، در ارتباط با مستندسازی مستمر کلیدواژه ها بر اساس MeSH، عدم توجه پژوهشگران به ارزش واژه های نمایه ای و اهمیت نمایه سازی مستند و همچنین عدم توجه به آموزش نویسندگان در زمینه استفاده از MeSH اشاره نمود.

سیاسگزاری

در پایان از همکاری صمیمانه کارکنان کتابخانه های دانشکده های پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی، که در پیشبرد اهداف پژوهش ما را یاری نمودند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

References

1. Parsaei-Mohammadi P, Ghasemi AH, Hassanzadeh-Beheshtabad R. A comparative study of the origin, structure, and indexing language of the Persian and English keywords of articles indexed in the IranMedex database and their compliance with the Persian medical thesaurus and Medical Subject Headings. Journal of education and health promotion. 2017;6. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_137_14
2. Bekhuis T. Keywords, discoverability, and impact. Journal of the Medical Library Association: JMLA. 2015;103(3):119. <https://doi.org/10.3163/1536-5050.103.3.002>
3. Masoudi F, Ghazi-Mirsaeid SJ. Measuring the Compliance Rate of Keywords of the Articles of

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف تعیین میزان انطباق کلیدواژه های پایان نامه های پرستاری و مامایی دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران با سرعنوان های موضوعی پزشکی MeSH انجام شد. پایان نامه ها به لحاظ ساختار و مطالب علمی آنها از نظر پژوهشگران دارای اهمیت بسیار زیادی می باشند و با توجه به اینکه این منابع اطلاعاتی اولیه زیر بنای منابع اطلاعاتی بعدی قرار می گیرند نقش و اهمیت نمایه سازی و سازماندهی این منابع اطلاعاتی بر کتابداران پوشیده نیست (۱۵).

با توجه به یافته های پژوهش، تنها ۳۸/۵٪ کلیدواژه های مورد استفاده پژوهشگران با سرعنوان های پزشکی MeSH همخوانی کامل داشتند. همچنین یافته ها نشان داد که ۴۲/۱٪ توصیفگرهای مورد بررسی با سرعنوان های موضوعی پزشکی MeSH عدم همخوانی داشتند. در راستای این نتایج، پژوهش بهادری در سال ۱۳۹۲ نشان داد که تنها ۳۰٪ کلیدواژه های پایان نامه های دانشگاه علوم پزشکی تهران با سرعنوان های پزشکی اصطلاحنامه MeSH، همخوانی کامل داشتند (۴). همچنین نقنه در پژوهش خود در سال ۲۰۱۰ نیز نشان داد که تنها ۸/۹ درصد کلیدواژه های پایان نامه ها دانشگاه علوم پزشکی اصفهان همخوانی کامل با اصطلاحنامه ها داشتند (۱۵). Mary در بررسی نمایه سازی مفهومی پایان نامه های داروسازی فرانسه به این نتیجه رسید که کلیدواژه ها بدون استفاده از اصطلاحنامه های ساختار بندی شده استخراج می شوند (۱۹). مسعودی در پژوهش خود دریافت که ۴۰ درصد کلیدواژه های مجله

- Journal of Paramedical Sciences with Medical Subject Headings (MeSH). Health Information Management. 2016;13(5):360-6.
4. Bahadori L, Banieghbal N. Adaptation of descriptors and keywords of medical thesis of Tehran University of Medical Science to Persian Medical Thesaurus and Medical Subject Headings. journal of knowledge studies. 2014;7(24):53-68.
5. Kazempour Z, Ashrafrizi H. The indexing process and its approaches in the organization of information. National Studies on Librarianship and Informaion Organization. 2009;20(3):227-38.
6. Ghazi-Mirsaeid SJ, Masoudi F. The Importance of Indexing of Articles in Medical Journals

- with Standard Descriptors. Journal of Rafsanjan University Of Medical Sciences. 2017; 15(11); 1089-1092
7. Abbaspour H, Mahdizadeh Z. Index of Articles in the Journal of Guilan University of Medical Sciences in 2019. Journal of Guilan University of Medical Sciences. 2019;28(112):80-5.
 8. Akbarzadeh F, Makhsoosi S, Rezaii M, Abdolmaleki P. A Content Analysis of Research Designs in Kermanshah University of Medical Sciences Based on Mesh Descriptors. Journal of health administration 2010;3(39):25-34.
 9. Jeong S, Jeong JN. Analysis of research trends in Korean dentistry journals by assigning MeSH to author keywords. Medicine. 2020;99(38) <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000022190>
 10. Kabirzadeh A, Siamian H, Abadi EBF, Saravi BM. Survey of keyword adjustment of published articles medical subject headings in journal of Mazandaran university of medical sciences (2009-2010). Acta Informatica Medica. 2013;21(2):98. <https://doi.org/10.5455/aim.2013.21.98-102>
 11. Howlett B, Shelton TG, Rogo E. Evidence based practice for health professionals: Jones & Bartlett Publishers; 2020.
 12. Babaii E, Taase Y. Author-assigned keywords in research articles: Where do they come from. Iranian Journal of Applied Linguistics. 2013;16(2):1-19.
 13. Névéol A, Doğan RI, Lu Z, editors. Author keywords in biomedical journal articles. AMIA annual symposium proceedings; 2010: American Medical Informatics Association.
 14. Kang K-B, Kim J-H, Kim YB, Kim J-K, Shin S-M. Use of medical subject headings (MeSH) in the journal of the Korean orthopaedic association. Journal of the Korean Orthopaedic Association. 2014;49(4):302-6. <https://doi.org/10.4055/jkoa.2014.49.4.302>
 15. Naghneh Esfahani M, Cheshmeh Sohrabi M, Baniaghbal N. A Comparative Study of the Persian and English Keywords of Theses from the Isfahan University of Medical Sciences, Iran, and the Thesauruses and Persian Medical Subject Headings. Health Information Management. 2012;9(6):813-02.
 16. Baniaghbal N, Khosravi F, Pirhadi S. A Comparative Evaluation of the Words Used in Dissertation Titles and Abstracts with Descriptors Assigned in the Index of the National Library and Archives of Iran. National Studies on Librarianship and Informaion Organization. 2011;22(2):134-46.
 17. Masoudi F. Promoting the use of Me SH in keywords Abstract of articles in medical journals. Health information management. 1395;13(5):318-9.
 18. Gil-Leiva I, Alonso-Arroyo A. Keywords given by authors of scientific articles in database descriptors. Journal of the American society for information science and technology. 2007;58(8):1175-87. <https://doi.org/10.1002/asi.20595>
 19. Mary V, Pouliquen B, Le Duff F, Darmoni SJ, Segui A, Le Beux P. Automatic conceptual indexing of French pharmaceutical theses. Studies in health technology and informatics. 2002: 388-92.